УДК 338.439.222

DOI: <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2021-1-2>**Шульський М.Г.***доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри менеджменту**Львівського національного університету ветеринарної медицини
та біотехнологій імені С.З. Гжицького***Шульський А.М.***кандидат економічних наук, старший викладач
кафедри інформаційних технологій у менеджменті**Львівського національного університету ветеринарної медицини
та біотехнологій імені С.З. Гжицького***Shulskyi Mukola***Doctor of Economics, Professor, Head Department of Management
Stepan Gzhytskyi National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies***Shulskyi Andriy***Candidate of Sciences (Economics),**Department Information Technology in Management**Stepan Gzhytskyi National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies*

УПРАВЛІННЯ СПОЖИВАННЯМ ОСНОВНИХ ПРОДУКТІВ ХАРЧУВАННЯ НАСЕЛЕННЯМ ЛЬВІВЩИНИ

MANAGEMENT OF CONSUMPTION OF BASIC FOODSTUFFS OF THE POPULATION OF LVIV REGION

АНОТАЦІЯ

Споживання основних продуктів харчування населенням є важливою основою забезпечення існування людини та її життєдіяльності. Саме через ці обставини здійснення управлінських процесів у цій сфері є одним із важливих напрямів розвитку людського суспільства. Це загальні напрями дослідження за даною тематикою. Ми під час вибору теми даної публікації обмежилися лише деякими складниками цієї важливої проблеми: споживання продуктів харчування у річному обчисленні в розрахунку на одну особу, споживчі ціни на основні з них та їх кількість, які можна було б придбати за середньомісячну плату штатних працівників у грудні кожного вибраного для дослідження року. Під час обробки зібраної інформації використовувалися різноманітні методи дослідження, серед яких особливу увагу було приділено діалоговому методу (суть його полягає у тому, що нами формуються питання, а відповіді відшукуються у вибраних літературних джерелах). У результаті таких підходів у процесі дослідження вдалося виконати поставлені завдання і досягти наміченої мети.

Ключові слова: дослідження, управління, споживання, продукти харчування, споживчі ціни, середньомісячна плата, штатні працівники.

АННОТАЦИЯ

Потребление основных продуктов питания населения является важной основой обеспечения существования человека и его жизнедеятельности. Именно из-за этих обстоятельств осуществление управленческих процессов в этой сфере является одним из важных направлений развития человеческого общества. Это общие направления исследования по данной тематике. Мы при выборе темы данной публикации ограничились лишь некоторыми составляющими этой важной проблемы: потребление продуктов питания в годовом исчислении в расчете на одного человека, потребительские цены на основные из них и их количество, которые можно было бы приобрести за среднемесячную плату штатных работников в декабре каждого выбранного для исследования года. При обработке собранной информации использовались различные методы исследования, среди которых особое внимание было уделено диалоговому методу (суть его заключается в том, что нами

формируются вопросы, а ответы отыскиваются в избранных литературных источниках). В результате таких подходов в процессе исследования удалось выполнить поставленные задачи и достичь намеченной цели.

Ключевые слова: исследование, управление, потребление, продукты питания, потребительские цены, среднемесячная плата, штатные работники.

ANNOTATION

Consumption of basic foodstuffs of the population is the important basis for ensuring human existence and vital activity. It is because of these circumstances that the implementation of management processes in this area is one of the important areas of human society. These are general areas of research on this topic. When choosing the topic of this publication, we limited ourselves to some components of this important problem, namely: annual consumption of food per capita, consumer prices for the main ones and their number, which could be purchased for an average monthly salary. employees in December of each selected year for the study. In processing the collected information, various research methods were used, among which special attention was paid to the dialogue method (its essence is that we form questions and answers are found in selected literature sources. As a result of such approaches in the research process As a result of these studies, it was found that consumer prices for food increased in the selected years much more intensively than the possibility of purchasing them for the average monthly salary of regular workers. As for the consumption of food per capita per year. Since 1990 and ending in 2019, is characterized by different levels of consumption of basic foodstuffs. These indicators usually depend on two factors: gross agricultural production, on the one hand, and the population, on the other, which is significantly decreased (starting from 19 90) as a result of migration of our citizens to the developed countries of the world in search of higher-paying work. Note that the most skilled and able-bodied workers migrate. To solve migration problems, it is proposed to develop a State Migration Program. With regard to increasing the number of purchases of food for the average monthly salary of full-time employees, priority should be given to raising wages and bring it in the near future to the level of the European Union, where Ukraine is heading. At the same time, it is

necessary to gradually increase the salaries of employees, taking into account factors of both internal and external environment. First of all, it is necessary to take into account the ability of economic entities to increase wages, both in modern conditions and in the future. As for environmental factors, it is necessary to study and use the experience of developed countries. These problems should be solved gradually, systematically and comprehensively, taking into account the specific features of the domestic economy.

Key words: research, management, consumption, food, consumer prices, average monthly salary, full-time employees.

Постановка проблеми у загальному вигляді полягає у тому, щоб на основі опрацювання матеріалів дослідження вітчизняних учених та аналізу статистичних даних привернути увагу науковців і практиків до проблем управління споживанням продуктів харчування населенням Львівщини. Одержані результати досліджень передбачено запропонувати до впровадження у практичну діяльність господарюючих суб'єктів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спираються автори. Тема, що представлена в даній статті, досліджувалася цілою плеядою як відомих, так і ще в сьогоdnішніх умовах маловідомих учених. Серед науковців, які займалися даними проблемами, слід виділити таких, як: А.В. Гримак, Р.М. Минів, І.В. Вороний, М.Г. Шульський, А.С. Ягодзінська, С. Яців та ін.

Аналізуючи наукові публікації, ми дійшли висновку, що здебільшого наукові праці присвячено розв'язанню піднятих проблем на загальнодержавному рівні, ніж на регіональному. Із цього приводу слід відзначити, що саме регіональний рівень є тією основою, тим фундаментом, на якому базується державна політика щодо забезпечення населення продуктами харчування. Водночас відзначимо, що кожен господарський рік вносить певні зміни і корективи як у сфери виробництва аграрної продукції, так і її споживання. І ці процеси слід досліджувати глибоко, всебічно і фахово, а одержані результати впроваджувати у практичну діяльність господарюючих суб'єктів. З урахуванням цих аспектів і була підготовлена дана стаття.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). В економічній літературі мета трактується, як «результат, який повинен бути досягнутий. Управління формується через результати» [1, с. 266]. Ураховуючи дане визначення, основна ціль мета статті полягає у дослідженні забезпеченості населення Львівщини продуктами харчування та можливості їх закупівлі за діючими і споживчими цінами за середньомісячною заробітною платою штатних працівників. Одержані результати досліджень запропоновано використати для здійснення управлінських процесів під час розв'язання назрілих проблем у системах забезпечення населення продуктами харчування.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих науко-

вих результатів. Перш ніж приступити до викладу основних результатів дослідження, з'ясуємо суть і значення основних термінів, що використано в даній публікації. Почнемо з'ясовувати ці питання з назви даної статті, адже саме у назві будь-якої публікації відображаються її суть і зміст проведення відповідних досліджень.

Ураховуючи ці аспекти, нами зібрано відповідну інформацію, яку певним чином оброблено з використанням діалогового методу дослідження, а одержані результати представлено в табл. 1.

Не будемо конкретизовано аналізувати наведену інформацію щодо кожного терміну, суть і зміст якого відображено у наведеній таблиці з використанням авторитетних економічних видань, однак на дещо звернемо увагу. Перш за все щодо трактування поняття «управління». Ми дотримуємося думки про те, що кожна людина, здійснюючи ту чи іншу дію, використовує певні дії управлінського впливу. Особливо це чітко проявляється в процесах дослідження за вибраною темою. Тут кожна людина управляє своїм бюджетом, виділяючи на потреби споживання стільки грошей, скільки це можливо. Ми у своїх дослідженнях більше приділяли уваги управлінню цільовому (відповідь на друге питання табл. 1), адже споживання продуктів харчування, їх рівень є стержневою проблемою, розв'язання якої сприяє підвищенню життєвого рівня населення. Цей вид управління реалізується у разі виникнення конкретного завдання. У нашому разі конкретне завдання відображене у назві статті, яку ми будемо реалізувати нижче і не завжди використовуємо термін «управління», хоча він присутній у кожному складнику даної публікації.

Усі інші питання, що сформовані нами, і відповіді на них, що почерпнуті з авторитетних економічних видань, свідчать про актуальність, різновекторність та різнобічність досліджень за вибраною темою. При цьому важливість постановки нами питань полягає у тому, що вони сформовані у певній логічній послідовності і діалектичному взаємозв'язку. Відповіді на них носять цілеспрямований і обґрунтований характер, що передбачає проводити дослідження у передбаченому напрямку, а саме від загального до конкретного, а від нього – до практичних дій.

Для встановлення більш обґрунтованої об'єктивності результатів дослідження використано статистичну інформацію за 1990–2019 рр. Тобто нами враховано цифрові показники споживання продуктів харчування населенням Львівщини у дореформений період (1990 р.), на кінець ХХ ст. (2000 р.) і пореформені роки (2010, 2018 і 2019). Щодо видів продуктів харчування, то вибрані ті, які відзначені у відповіді на шосте питання табл. 1, а також деякі додаткові: молоко і молочні продукти, яйця, овочі та баштанні культури, цукор та ін.

Таблиця 1

Суть і зміст основних термінів, що представлені в даному дослідженні [2]

№ п/п	Питання, сформувані нами	Відповіді з тексту вищевказаного джерела
1	У чому полягає суть управління?	Вплив на процес, об'єкт систему для збереження їхньої стійкості або переведення з одного стану в інший відповідно до визначення цілей [с. 731]
2	Що являє собою управління цільове?	Метод управління господарською діяльністю, що реалізується у разі виникнення конкретного завдання. Ґрунтується на формуванні мети, яку треба досягти, і способів її досягнення [3, с. 471]
3	Як трактується споживання продовольства?	Один із найважливіших показників якості життя, що характеризує кількість і структуру споживання людиною продуктів харчування [с. 449]
4	Що залежить від регулярності та якості споживання продовольства?	Від регулярності та якості споживання продовольства (харчування) залежать здоров'я людини, її розвиток, працездатність, можливості відтворення робочої сили [с. 449]
5	Що являє собою якість продукції?	Це сукупність властивостей продукції, які зумовлюють її здатність задовольняти певні потреби відповідно до її призначення [с. 923]
6	Які продукти харчування є основними?	Набір найважливіших продуктів, які забезпечують життєдіяльність людини (м'ясо, риба, картопля, хліб тощо) [с. 114]
7	Які затрати входять у ціну споживання?	Сума витрат покупця, що складається з витрат на придбання і використання товару [с. 895]
8	Що являє собою заробітна плата?	Це винагорода, обчислена, як правило, у грошовому виразі, яку за трудовим договором власник або уповноважений орган виплачує працівникові за виконану ним роботу [6, с. 100]
9	Яких осіб охоплює середньооблікова кількість штатних працівників?	Охоплює осіб, які перебувають у трудових відносинах із підприємством та отримують заробітну плату, крім тимчасово відсутніх працівників, за якими зберігається місце роботи, працюючих за цивільно-правовими договорами й обчислюється в середньому за місяць, за рік [7, с. 49]

Таблиця 2

Споживання основних продуктів харчування на одну особу на рік, кг

Роки Продукти харчування	2010	2014	2015	2018	2019	2019 у % до	
						2010	2018
М'ясо та м'ясні продукти, включаючи субпродукти і жир-сирець	60,1	32,1	45,9	50,4	52,1	86,7	103,4
Молоко і молочні продукти	378,9	264,8	210,5	205,2	215,3	69,8	104,9
Яйця, шт.	266,	175	266	275	290	109,0	105,4
Хлібні продукти (у перерахунку на борошно: крупи, рис, бобові)	159,6	126,8	104,7	92,7	93,6	58,6	101,7
Картопля	161,0	146,6	154,5	180,2	178,4	110,8	99,0
Овочі та баштанні продовольчі культури	78,5	92,8	126,1	164,5	171,2	218,1	104,1
Плоди, ягоди та виноград (без переробки та виноград)	51,3	32,4	45,5	54,7	58,5	114,0	106,9
Цукор	47,9	65,9	33,9	30,5	30,4	63,5	99,7
Олія	10,8	8,9	15,7	12,5	12,8	118,5	102,4
Риба та рибні продукти	12,5	6,0	11,3	8,9	9,4	75,2	105,6

Джерело: тут і надалі використано матеріали Статистичного щорічника Львівської області [7]

Зібрану й оброблену певним чином інформацію представлена в табл. 2. Порівняння даних за 2019 р. з показниками за 1990 р. показує, що у Львівській області відбулися кардинальні зміни щодо споживання продуктів харчування в розрахунку на одну особу. Так, у 2019 р. зменшилося споживання м'яса і м'ясних продуктів і становило порівняно з 1990 р. 86,7%; молока і молочних продуктів – 69,8%; хлібних продуктів – 58,6%; цукру – 63,5%; риби та рибних продуктів – 75,2%. Із цих показників привертає увагу значне зменшення споживання цукру. До речі, у дореформений період Україна

займала провідне місце в Європі з виробництва цукру-піску [5, с. 341].

Потенційні можливості збільшення обсягів виробництва цієї продукції, дані за 2000 р. підтверджують сказане (табл. 2). Серед продукції тваринного походження значні зниження споживання однією особою на рік (кг) молока і молочних продуктів. Величину цього показника не досягнуто рівня 1990 р. за наступні досліджувані роки. Щодо порівнюваних показників 2019 р. з 2018 р., то можна відзначити, що тут серед них не спостерігається такої строкатості і намітилася їх стабілізація.

Водночас відзначимо, що споживання продуктів харчування населенням забезпечується переважно двома чинниками: валовим виробництвом аграрної продукції, з одного боку, та кількістю населення – з іншого. При цьому зауважимо, що величини цих чинників постійно змінюються. Це, безумовно, тема окремого наукового дослідження. Однак на деякі аспекти звернемо увагу.

Це, перш за все, міграція наших громадян у розвинуті країни світу в пошуках кращої роботи, і, що, важливо, високооплачуваної. Тобто вони шукають те, чого не можуть, на превеликий жаль, знайти в Україні. Ці проблеми розв'язати окремими спорядченими заходами фактично неможливо. Тут слід розробити Державну цілеспрямовану програму міграції населення. І це слід робити зараз, а не відкладати на невизначене майбутнє.

Дані табл. 2 дають відповіді на питання, які види продуктів харчування і в якій кількості у розрахунку на особу на рік споживається у Львівській області. Однак, з іншого боку, залишається поза увагою питання: а скільки повинно споживатися однією особою в річному обчисленні згідно з фізіологічними потребами людського організму? Це необхідно для того, щоб установити, які види продуктів харчування споживаються вище науково обґрунтованих норм, а які менше. Результати таких досліджень будуть використані для проведення змін в обсягах виробництва різних видів аграрної продукції відповідно до існуючих норм. Ці дослідження слід виділити в окремий напрям дослідження, а одержані результати матимуть неабияке значення для доповнення даних як табл. 2, так і наступних таблиць цієї публікації.

Рівень споживання продуктів харчування залежить від цілого комплексу чинників, важливими серед яких є середні споживчі ціни на них і скільки продовольчих продуктів зможе купити штатний працівник на середньомісячну заробітну плату. У табл. 3 наведено цифрову інформацію щодо продуктів харчування рослинного походження за вказаними показниками.

Загальною тенденцією, що характеризує зміни середніх споживчих цін на продукти харчування та кількість їх закупівлі на середньомісячну плату штатних працівників, є те, що вони постійно зростають. При цьому якщо проаналізувати показники за 2019 р. і порівняти їх величини з даними за 2010 р., то ми спостерігаємо їх підвищення, за винятком хліба житнього і житньо-пшеничного, де допущено зниження обсягів закупівлі. Дані порівняння 2019 р. з 2018 р. показують, що таких випадків є дещо більше, тобто тут спостерігається строкатість величин представлених показників. Тобто у цьому порівнянні проглядається закономірність: зростання цін зумовлює зменшення закупівлі окремих продуктів харчування за середньомісячну оплату, і навпаки.

Щодо продуктів харчування тваринного походження. Тут ситуація майже аналогічна, однак більш яскраво виражена, і тут чіткіше проявляються закономірності, що були характерні для продуктів харчування рослинного походження (табл. 3). Цифровий матеріал, що наведено в табл. 4, є тому підтвердженням.

Так, зокрема, коли порівнювати дані за 2019 р. з даними за 2010 р., то спостерігається зростання споживчих цін більш швидкими темпами, ніж обсяги закупівлі продуктів харчування за середньомісячну плату штатних працівників. Аналогічна тенденція спостерігається

Таблиця 3

Середні споживчі ціни на окремі продукти харчування рослинного походження та їх кількість, які можна було придбати за середньомісячну плату штатних працівників у грудні, кг, л

Продукти харчування \ Роки						2019 у % до	
	2010	2014	2015	2018	2019	2010	2018
Хліб житній, житньо-пшеничний	4,07* 553,4**	7,12 470,9	106,2 437,2	16,80 545,9	20,69 503,4	508,4 91,0	123,2 92,2
Борошно пшеничне	4,04 557,5	6,14 546,1	9,45 491,3	10,47 876,0	10,58 984,4	261,9 176,6	100,8 112,4
Цукор	9,16 245,9	10,55 317,8	18,27 254,1	13,23 693,3	13,79 755,2	150,5 307,1	104,2 108,9
Картопля	4,26 528,7	2,76 1214,8	4,50 930,5	6,52 1406,7	12,16 856,5	285,4 162,0	186,5 60,9
Рис	9,55 235,8	16,90 198,4	23,13 200,7	22,70 404,0	22,01 473,2	230,5 200,7	97,0 117,1
Крупи гречані	13,63 165,2	18,65 179,7	31,24 148,6	14,92 614,7	27,23 382,5	119,8 231,5	182,5 62,2
Макаронні вироби з м'яких сортів пшениці	6,77 332,7	9,48 353,7	14,88 312,0	17,58 521,7	17,37 599,8	241,8 180,3	98,5 115,0
Капуста білокачанна свіжа	4,61 488,6	2,30 1457,8	9,76 475,7	9,16 1001,3	6,52 1597,3	141,4 326,9	71,4 159,5
Яблука	6,36 354,1	7,31 458,7	10,22 454,3	8,17 1122,6	15,21 684,7	239,2 193,4	186,2 61,0

Примітки: *чисельник – споживчі ціни, грн 1 кг; ** знаменник – кількість продуктів харчування, кг.

Таблиця 4

Середні споживчі ціни на окремі продукти харчування тваринного походження та їх кількість, які можна було придбати за середньомісячну плату штатних працівників у грудні, кг, л

Продукти харчування \ Роки	2019 у % до					2019 у % до	
	2010	2014	2015	2018	2019	2010	2018
Яловичина	39,83 56,5	67,88 49,4	81,97 56,6	125,37 73,2	133,96 77,7	336,3 137,5	106,9 106,1
Свинина	39,45 51,7	63,74 52,6	72,76 63,8	110,51 83,0	116,17 89,6	294,5 173,3	105,1 108,9
Птиця (тушка куряча)	20,00 112,6	30,40 110,3	36,69 126,5	53,82 170,4	56,65 183,8	283,2 163,2	105,3 107,9
Ковбаси варені	35,85 62,8	47,90 70,0	61,75 53,0	91,63 62,6	106,14 70,0	296,1 114,5	115,8 111,8
Риба жива, охолоджена	21,96 102,6	27,22 123,2	40,35 115,1	49,37 185,8	56,81 183,3	258,7 178,7	115,1 98,7
Масло вершкове	48,93 46,0	88,70 37,8	111,25 41,7	196,65 46,6	225,40 46,2	458,4 100,4	114,69 99,1
Маргарин	19,81 113,7	29,50 113,7	43,45 106,9	59,05 155,3	68,75 151,5	247,0 133,2	116,4 97,6
Молоко з підвищеним умістом жиру	6,50 346,5	9,23 363,3	12,27 378,4	22,04 416,1	24,46 425,8	376,3 122,9	111,0 102,3
Сметана з підвищеним умістом жиру	18,15 124,7	32,07 104,6	40,63 114,3	63,75 143,9	69,36 150,2	382,1 120,4	108,8 104,4
Сири м'які жирні	25,14 89,6	43,56 77,0	59,72 77,7	90,45 101,4	98,96 105,2	393,6 118,2	109,4 103,7
Яйця (за десяток штук)	7,84 2879,0	14,40 2328,0	24,07 1929,0	22,10 4150,0	19,98 5213,0	254,8 181,4	90,4 125,6

Примітки: *чисельник – споживчі ціни, грн 1 кг; **знаменник – кількість продуктів харчування, кг.

і під час порівняння даних 2019 р. з показниками 2018 р., однак із деякими відхиленнями. Це характерно для таких продуктів харчування, як масло вершкове, риба жива охолоджена, маргарин і яйця.

Неабиякий інтерес представляє цифрова інформація, що наведена в розрізі окремих років. Починаючи з 2010 р. і закінчуючи 2019 р. середні споживчі ціни мають тверду тенденцію до зростання по всіх видах продуктів харчування тваринного походження (за винятком яєць). Однак щодо обсягів придбання цих продуктів за середньомісячну плату штатних працівників, то ситуація дещо відмінна. По закупівлі обсягів наведених у табл. 4 продуктів харчування такої закономірності майже не спостерігається. Чим це пояснюється? На це впливає цілий комплекс різноманітних чинників, важливим серед яких є те, що на споживчі ціни продуктів харчування безпосередні споживачі впливу майже не мають. Це по-перше. А по-друге, кількість закупівлі продуктів харчування в розрізі їх видів визначає той, хто їх купує, а не той, хто продає. При цьому покупець орієнтується на свої грошові можливості щодо закупівлі продуктів харчування, з одного боку, та їх необхідність і важливості для підтримання життєдіяльності – з іншого.

Ще на одні деталі під час проведення даних досліджень слід звернути особливу увагу. Перш за все це те, що майже всі продукти харчування, які представлені у цій публікації, виробляються в Україні українськими громадянами, їх не потрібно імпортувати. Більше того, у нас є невикористані потенційні можливості щодо

збільшення обсягів продукування продовольчої продукції, і не тільки її, а й інших виробів, необхідних для зміцнення економіки держави. Із проведеного дослідження цілком закономірно постає питання: а як домогтися більш повнішого забезпечення продуктами харчування населення країни? Насущні проблеми можна розв'язати багатьма шляхами, серед них виділяються, з урахуванням специфіки наших досліджень, два напрями: підвищення середньомісячної заробітної плати не лише штатних, а й інших категорій працівників. Це по-перше. А по-друге, зниження середніх споживчих цін на продукти харчування. Якому напрямку надати перевагу? Ми вважаємо, що пріоритетним повинен бути напрям підвищення заробітної плати працівників, а зниження цін на продовольчі товари, хоча це важливо, є вторинним напрямом. Чим це зумовлено? Перш за все тим, що Україна прямує до членства в Європейському Союзі, тому заробітні плати наших громадян та їхні пенсії повинні бути такими, як у передових країнах Європи. У світовому товаристві поважають багаті країни і заможних людей у них.

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. На основі проведення досліджень за вибраною темою встановлено, що споживання населенням Львівщини основних продуктів харчування в розрахунку на одну особу в 1990–2019 рр. характеризується різними величинами. При цьому якщо порівнювати дані за 2019 р. з 1990 р., то допущено зниження споживання по багатьох видах продукції, тоді як під час порівняння

2019 р. з 2018 р. таких випадків є менше. Як встановлено, показники споживання продуктів харчування на одну особу залежать переважно від двох чинників: обсягів виробленої продукції та кількості населення. Водночас відзначимо, що починаючи з 90-х років минулого століття і дотепер спостерігається міграція найбільш продуктивного і працездатного населення в розвинуті країни Європейського Союзу. Зупинити ці процеси адміністративно практично неможливо, однак удосконалити їх можна і необхідно. Для здійснення цього слід розробити комплексну Державну програму регулювання міграційних процесів у сучасних умовах і на перспективу. Для збільшення обсягів придбання продуктів харчування населенням слід надати пріоритетне значення підвищенню заробітної плати не лише штатним працівникам, а й усім працівникам, зайнятим у різних галузях і сферах діяльності, а всі інші заходи також необхідно здійснювати в міру можливості і необхідності. Усі ці пропозиції повинні бути покладені в основу проведення наукових досліджень за вибраною тематикою на перспективу.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Гримак А.В. Економічна оцінка стану та тенденції розвитку м'ясного скотарства Львівської області. *Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Жицького. Серія «Економічні науки»*. 2017. Т. 19. № 7. С. 43–47.
2. Економічна енциклопедія : у 3-х т. Т. 3. / редкол. С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін. Київ : Академія, 2002. 952 с.
3. Коноплицький В.А., Філіна Г.І. Економічний словник. Тлумачно-термінологічний. Київ : КНТ, 2007. 580 с.
4. Минів Р.М., Вороний І.В. Особливості розвитку м'ясного птахівництва в сільськогосподарських підприємствах України. *Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Жицького. Серія «Економічні науки»*. 2017. Т. 19. № 76. С. 77–82.
5. Народне господарство Української РСР у 1988 році. Статистичний збірник. Київ : Техніка, 1989. 471 с.
6. Осовська Г.В., Юшкович О.О., Завадський Й.С. Економічний словник. Київ : Кондор, 2009. 358 с.
7. Статистичний щорічник Львівської області за 2019 рік. / за ред. С. Зимовіної. Львів, 2020. 310 с.
8. Шульський М.Г. Доходи і витрати населення Львівщини. *Збірник матеріалів Шістнадцятого Конгресу економістів-аграрників та Міжнародної науко-практичної конференції*. Київ : Інститут аграрної економіки, 2017. С. 293–298.
9. Ягодзінська А.С. Доступність збалансованого харчування на рівні науково обґрунтованих норм для всіх верств населення України. *Науковий вісник Львівського національного*

університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Жицького. Серія «Економічні науки». 2020. Т. 22. № 94. С. 3–8.

10. Яців С. Варіанти розвитку м'ясного скотарства України. *Вісник Львівського національного аграрного університету. Економіка АПК*. 2015. № 22(1). С. 149–153.

REFERENCES:

1. Hrymak A.V. Ekonomichna otsinka stanu ta tendentsii rozvytku miasnoho skotarstva Lvivskoi oblasti [Economic assessment of the state and development trends of beef cattle breeding in Lviv region]. *Naukovyi visnyk Lvivskoho natsionalnoho universytetu veterinarynoi medytsyny ta biotekhnologii imeni S.Z. Hzhyskoho. Seriya «Ekonomichni nauky»*. Tom 19 № 76, 2017. S. 43-47.
2. Ekonomichna entsyklopediia [Economic encyclopedia]: U trokh tomakh. T. 3. / Redkol... S.V. Mochernyi (vidp. red.) ta in. K.: Vydavnychiy tsentr «Akademiia», 2002. 952 s.
3. Konoplytskyi V.A., Filina H.I. Ekonomichnyi slovnyk. [Features of development of meat poultry farming in agricultural enterprises of Ukraine]. *Tlumachno-terminologichnyi*. K.: KNT, 2007. 580 s.
4. Myniv R.M., Voroniy I.V. Osoblyvosti rozvytku miasnoho ptakhivnytstva v silskohospodarskykh pidpriemstvakh Ukrainy. [Features of development of meat poultry farming in agricultural enterprises of Ukraine]. *Naukovyi visnyk Lvivskoho natsionalnoho universytetu veterinarynoi medytsyny ta biotekhnologii imeni S.Z. Hzhyskoho. Seriya «Ekonomichni nauky»*. Tom 19 № 76, 2017. S. 77-82.
5. Narodne gospodarstvo Ukrainiskoi RSR u 1988 rotsi. [The national economy of the Ukrainian SSR in 1988.] *Statystychnyi zbirnyk*. K.: «Tekhnika», 1989. 471 s.
6. Osovska H.V., Yushkovych O.O., Zavadskiy Y.S. Ekonomichnyi slovnyk. [Economic dictionary]. K.: Kondor, 2009. 358 s.
7. Statystychnyi shchorichnyk Lvivskoi oblasti za 2019 rik. [Statistical Yearbook of Lviv Region for 2019]. Chastyna / Za red. Svitlany Zymovinoi. Lviv, 2020. 310 s.
8. Shulskyi M.H. Dokhody i vytraty naselennia Lvivshchyny [Incomes and expenditures of the population of Lviv region]. *Zbirnyk materialiv Shistnadsiatoho Konhresu ekonomistiv-ahrarynkiv ta Mizhnarodnoi nauko-praktychnoi konferentsii*. Kyiv NTs «Instytut ahrarynoi ekonomiky», 2017. S. 293-298.
9. Iahodzinska A.S. Dostupnist zbalansovanoho kharchuvannia na rivni naukovo obgruntovanykh norm dlia vsikh verstv naselennia Ukrainy [Availability of a balanced diet at the level of scientifically sound standards for all segments of the population of Ukraine]. *Naukovyi visnyk Lvivskoho natsionalnoho universytetu veterinarynoi medytsyny ta biotekhnologii imeni S.Z. Hzhyskoho. Seriya «Ekonomichni nauky»*. Tom 22 № 94, 2020. S. 3-8.
10. Iatsiv S. Varianty rozvytku miasnoho skotarstva Ukrainy [Options for the development of meat cattle breeding in Ukraine]. *Visnyk Lvivskoho natsionalnoho ahrarynoho universytetu: ekonomika APK*. № 22 (1), 2015. S. 149-153.